ʿAbd ar-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr

Descoperă buna purtare

Bunătatea față de părinți · Drepturile vecinului

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: بر الوالدين · حقوق الجار
Ediția I
Ediție în limba română publicată de Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Ediția-sursă: ʿAbd ar-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr. Bunătatea față de părinți și Drepturile vecinului, Institutul Tawhid, Ediția I, România, 2026. Surse arabe originale, broșurile oficiale al-badr.net nr. 182 și nr. 179, Dār al-Athariyyah. Ambele lucrări sunt reproduse integral.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Text arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1. © 2007–2026 Tanzil Project. Licență: Creative Commons Attribution 3.0 (CC BY 3.0). https://tanzil.net. Reproducere fără modificarea textului.

Două lecturi despre buna purtare

Cuvântul editorului. Această culegere reunește integral două lecturi scurte despre bunătatea față de părinți și drepturile vecinului. Citește pe îndelete, urmărește dovezile și notele autorului, apoi revino la pasajele pe care dorești să le aprofundezi.

Cărțile în biblioteca Institutului Tawhid
Bunătatea față de părinți
tawhid.ro/carti/bunatatea-fata-de-parinti
Drepturile vecinului
tawhid.ro/carti/drepturile-vecinului

Bunătatea față de părinți

بر الوالدين

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Este un drept măreț și o îndatorire însemnată, căruia Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, i-a înălțat rangul și importanța în Coran și pe care l-a alăturat dreptului Său: dreptul părinților. Ca dovadă a măreției acestui drept și a însemnătății acestei îndatoriri este de ajuns faptul că Allah l-a alăturat dreptului Său în cinci versete din Nobilul Coran.

Allah Preaînaltul spune:

﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾

„Și când am luat legământul de la fiii lui Israel: «Să nu adorați decât pe Allah și să vă purtați cu bunătate față de părinți.»”
Coran, al-Baqarah 2:83 — fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿قُلْ تَعَالَوْا۟ أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَّا تُشْرِكُوا۟ بِهِۦ شَيْـًٔا ۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا﴾

„Spune: «Veniți să vă recit ceea ce Domnul vostru v-a oprit: să nu-I asociați nimic și să vă purtați cu bunătate față de părinți.»”
Coran, al-Anʿām 6:151 — fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿وَٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشْرِكُواْ بِهِۦ شَيْـًٔا ۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا﴾

„Adorați-L pe Allah, nu-I asociați nimic și purtați-vă cu bunătate față de părinți.”
Coran, an-Nisāʾ 4:36 — fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا﴾

„Domnul tău a hotărât să nu adorați decât pe El și să vă purtați cu bunătate față de părinți.”
Coran, al-Isrāʾ 17:23 — fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَٰلُهُۥ فِى عَامَيْنِ أَنِ ٱشْكُرْ لِى وَلِوَٰلِدَيْكَ إِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ﴾

„I-am poruncit omului să se poarte bine cu părinții săi. Mama lui l-a purtat, slăbiciune peste slăbiciune, iar înțărcarea lui este în doi ani. «Fii recunoscător față de Mine și față de părinții tăi! La Mine este întoarcerea.»”
Coran, Luqmān 31:14

Sunna Profetului, pacea și binecuvântările fie asupra sa, aduce același îndemn ca și Coranul. At-Tirmidhī relatează de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ — Allah să fie mulțumit de amândoi — că Profetul, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, a spus:

رِضَى الرَّبِّ فِي رِضَى الوَالِدِ، وَسَخَطُ الرَّبِّ فِي سَخَطِ الْوَالِدِ.

„Mulțumirea Domnului stă în mulțumirea părintelui, iar mânia Domnului stă în mânia părintelui."[1]
ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ; at-Tirmidhī

În cele două Ṣaḥīḥ-uri, bunătatea față de părinți este socotită printre cele mai mari fapte de apropiere de Allah și printre cele mai însemnate acte de ascultare. ʿAbd Allāh ibn Masʿūd — Allah să fie mulțumit de el — a relatat:

سَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ العَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللهِ؟ قَالَ: الصَّلَاةُ عَلَى وَقْتِهَا. قَالَ: ثُمَّ أَيٌّ؟ قَالَ: بِرُّ الوَالِدَيْنِ. قَالَ: ثُمَّ أَيٌّ؟ قَالَ: الجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ.

„L-am întrebat pe Profet, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa: «Care faptă îi este cea mai iubită lui Allah?» A răspuns: «Rugăciunea la timpul ei.» Am întrebat: «Apoi care?» A răspuns: «Bunătatea față de părinți.» Am întrebat: «Apoi care?» A răspuns: «Lupta pe calea lui Allah.»"[2]
ʿAbd Allāh ibn Masʿūd; al-Bukhārī și Muslim

1 Relatat de at-Tirmidhī, nr. 1821; apreciat ca ḥasan de al-Albānī — Allah să aibă milă de el — în as-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, nr. 516.

2 Relatat de al-Bukhārī, nr. 527, și Muslim, nr. 85.

După cum, în acest hadith, Profetul, pacea și binecuvântările fie asupra sa, a alăturat bunătatea față de părinți rugăciunii — stâlpul religiei și cel mai mare dintre pilonii ei după cele două mărturisiri de credință —, s-a transmis autentic de la el și că a alăturat purtarea rea față de părinți, opusul bunătății față de ei, asocierii de parteneri lui Allah, opusul afirmării unicității Sale. În cele două Ṣaḥīḥ-uri se relatează de la Abū Bakrah că Profetul a spus:

أَلَا أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الكَبَائِرِ؟ ثَلَاثًا، قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللهِ، قَالَ: الإِشْرَاكُ بِاللهِ، وَعُقُوقُ الوَالِدَيْنِ ـ وَجَلَسَ وَكَانَ مُتَّكِئًا فَقَالَ ـ أَلَا وَقَوْلُ الزُّورِ. فَمَا زَالَ يُكَرِّرُهَا حَتَّى قُلْنَا لَيْتَهُ سَكَتَ.

„«Să nu vă spun care sunt cele mai mari păcate?» A repetat aceasta de trei ori. Ei au răspuns: «Ba da, o, Trimis al lui Allah!» El a spus: «A-I asocia parteneri lui Allah și a te purta rău cu părinții.» Apoi s-a ridicat în șezut, după ce stătuse rezemat, și a spus: «Și vorbirea mincinoasă!» A continuat să repete aceste cuvinte, până când ne-am spus: «De-ar înceta!»”[3]
Abū Bakrah; al-Bukhārī și Muslim

3 Relatat de al-Bukhārī, nr. 2654, și Muslim, nr. 87.

Atunci când Domnul nostru Preaînaltul a poruncit bunătatea și binefacerea față de părinți, a dat porunca într-o formă generală, care cuprinde orice fel de bunătate și binefacere, prin vorbe și prin fapte. Mai mult, caracterul ei general arată că părinților li se cuvin cea mai deplină bunătate și cea mai înaltă binefacere. Cum să fie altfel, când rangul lor este măreț și dreptul lor însemnat? De aceea, lor li se cuvin o însoțire frumoasă, o purtare bună, vorbe alese și grija pentru drepturile lor într-o măsură care nu i se cuvine altcuiva. Ei au întâietate și partea cea mai deplină în toate acestea. În cele două Ṣaḥīḥ-uri se relatează de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — că un bărbat l-a întrebat pe Profet, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa:

مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قَالَ: أُمُّكَ. قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أُمُّكَ. قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أَبُوكَ.

„«Cine dintre oameni are cel mai mare drept la buna mea purtare?» El a răspuns: «Mama ta.» A întrebat: «Apoi cine?» A răspuns: «Tot mama ta.» A întrebat: «Apoi cine?» A răspuns: «Tot mama ta.» A întrebat: «Apoi cine?» A răspuns: «Apoi tatăl tău.»”[4]

Abū Hurayrah; al-Bukhārī și Muslim

Gândește-te — Allah să te ocrotească — cum le-a acordat el, pacea și binecuvântările fie asupra sa, părinților dreptul cel mai înalt și partea cea mai deplină din însoțirea frumoasă, purtarea bună și vorbele alese. Unii oameni, când își întâlnesc prietenii și stau cu colegii și tovarășii lor, aleg pentru ei cele mai plăcute vorbe, cea mai bună purtare și cele mai înalte maniere; dar când se întâlnesc cu părinții lor sau cu unul dintre ei, nu le oferă nimic din toate acestea! La unii, părinții ajung chiar la capătul listei,

4 Relatat de al-Bukhārī, nr. 5626, și Muslim, nr. 2548.

ultimii socotiți îndreptățiți. Aceasta este josnicie deplină, un caracter rău, o purtare urâtă și o răsturnare a împlinirii drepturilor și îndatoririlor.
În Măreața Sa Carte, Allah, Preaputernicul și Mărețul, poruncește respectarea acestui drept — adică buna însoțire a părinților — chiar atunci când ei nu cred în Allah și îl cheamă pe fiul lor să-I asocieze parteneri, după cum spune El:

﴿وَإِن جَٰهَدَاكَ عَلَىٰٓ أَن تُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبْهُمَا فِى ٱلدُّنْيَا مَعْرُوفًا﴾

„Dacă amândoi se străduiesc să te facă să-Mi asociezi ceva despre care nu ai nicio știință, nu le da ascultare, dar însoțește-i în această lume cu bunătate.”
Coran, Luqmān 31:15 — fragment

El a poruncit buna lor însoțire chiar în această situație: când nu cred în Allah și își cheamă fiul să-I asocieze parteneri. Atunci cum stau lucrurile când cei doi părinți sunt credincioși, drepți, evlavioși și temători de Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul? Fără îndoială, rangul lor este și mai înalt, chestiunea și mai însemnată, iar îndatorirea și mai mare.

Cine meditează la hadithurile Trimisului lui Allah, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa — numeroase în această privință — înțelege înalta însemnătate și rangul acestei îndatoriri. În Sunan Abī Dāwūd se relatează că un bărbat a venit la Profetul lui Allah, binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra sa, pentru a emigra, și a spus:

جِئْتُ أُبَايِعُكَ عَلَى الْهِجْرَةِ وَتَرَكْتُ أَبَوَيَّ يَبْكِيَانِ. فقال عليه الصلاة والسلام: ارْجِعْ إِلَيْهِمَا فَأَضْحِكْهُمَا كَمَا أَبْكَيْتَهُمَا.

„«Am venit să-ți depun jurământul de credință pentru emigrare și i-am lăsat pe părinții mei plângând.» El, pacea și binecuvântările fie asupra sa, i-a spus: «Întoarce-te la ei și fă-i să râdă, așa cum i-ai făcut să plângă.»”[5]
Sunan Abī Dāwūd și an-Nasāʾī

Gândește-te: acest bărbat a venit să emigreze la Profet, pacea și binecuvântările fie asupra sa, iar emigrarea aceasta însemna să rămână alături de cel mai de seamă dintre oameni și să-l însoțească pe înaintașul celor dintâi și al celor de pe urmă, binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra sa. Totuși, el i-a poruncit să se întoarcă la părinții săi și să-i facă să râdă. Un alt bărbat a venit la Profet pentru a lupta pe calea lui Allah, iar Trimisul lui Allah i-a spus:

أَحَيٌّ وَالِدَاكَ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: فَفِيهِمَا فَجَاهِدْ.

„«Părinții tăi sunt în viață?» El a răspuns: «Da.» Atunci i-a spus: «Dedică-le lor străduania ta.»”[6]
Al-Bukhārī și Muslim

5 Relatat de Abū Dāwūd, nr. 2528, și an-Nasāʾī, nr. 4163; declarat autentic de al-Albānī în Ṣaḥīḥ Abī Dāwūd.

6 Relatat de al-Bukhārī, nr. 2842, și Muslim, nr. 2549.

El, pacea și binecuvântările fie asupra sa, a socotit astfel bunătatea și binefacerea față de părinți drept o formă de străduanie pe calea lui Allah.
Acest drept măreț și grija deosebită față de părinți trebuie respectate cu atât mai mult la bătrânețea lor, când puterile le slăbesc, trupurile li se șubrezesc, vederea li se împuținează și posibilitățile li se reduc. Atunci bunătatea față de ei are o însemnătate și mai mare. Meditează la cuvintele lui Allah, Preaputernicul și Mărețul:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا ۚ
إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِندَكَ ٱلْكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَآ
أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا وَٱخْفِضْ لَهُمَا
جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ٱرْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِى
صَغِيرًا﴾

„Domnul tău a hotărât să nu adorați decât pe El și să vă purtați cu bunătate față de părinți. Dacă unul dintre ei sau amândoi ajung la bătrânețe lângă tine, nu le spune nici «Of!», nu te răsti la ei, ci vorbește-le cu vorbe alese. Și coboară pentru ei aripa smereniei, din milă, și spune: «Domnul meu, ai milă de ei, așa cum m-au crescut când eram mic!»”
Coran, al-Isrāʾ 17:23–24

În Ṣaḥīḥ se relatează că Profetul nostru, pacea și binecuvântările fie asupra sa, a spus:

رَغِمَ أَنْفُ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُ. قِيلَ: مَنْ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: مَنْ أَدْرَكَ أَبَوَيْهِ عِنْدَ الْكِبَرِ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَيْهِمَا فَلَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ.

„«Să-i fie nasul în țărână! Apoi să-i fie nasul în țărână! Apoi să-i fie nasul în țărână!» S-a întrebat: «Cui, o, Trimis al lui Allah?» El a răspuns: «Celui care îi prinde pe părinții săi la bătrânețe, pe unul dintre ei sau pe amândoi, și totuși nu intră în Paradis.»”[7]
Muslim

Ce lipsire cumplită și ce pierdere îngrozitoare: omul să îi prindă pe părinții săi, pe unul dintre ei sau pe amândoi, la bătrânețe, dar să nu le împlinească dreptul și să nu-și respecte îndatorirea față de ei, ci — Allah să ne ferească — să fie nerecunoscător și să se poarte rău cu ei.
Celui care se poartă bine cu părinții săi, îngrijindu-se de drepturile lor și împlinindu-și îndatoririle, Allah îi va face bine în această viață și în Viața de Apoi. Allah Preaînaltul spune:

﴿هَلْ جَزَآءُ ٱلْإِحْسَٰنِ إِلَّا ٱلْإِحْسَٰنُ﴾

„Oare răsplata binelui poate fi alta decât binele?”
Coran, ar-Raḥmān 55:60

Și *„după cum te porți, așa vei fi tratat”*. Cel care este nerecunoscător față de părinții săi și se poartă rău cu ei va avea drept urmare pierderea și drept sfârșit lipsirea. Dacă părinții tăi au ajuns la această vârstă înaintată, și tu vei ajunge la vârsta lor, dacă Allah îți va prelungi viața și îți va dărui mulți ani.

7 Relatat de Muslim, nr. 2551.

Două lucruri măreţe, două realităţi însemnate, ajută la bunătatea faţă de părinţi. Dacă omul le păstrează în minte, ele vor fi cel mai mare ajutor pentru el în această privinţă.
Primul este să-şi amintească binele de odinioară şi binefacerea neîntreruptă a părinţilor, mai ales a mamei: să-şi amintească sarcina şi suferinţele ei, naşterea şi greutatea ei, alăptarea şi ostenelile ei şi toate stările prin care mama lui a trecut alături de el. Să-şi amintească toate acestea, căci Allah Preaînaltul a spus:

﴿حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ﴾

„Mama lui l-a purtat, slăbiciune peste slăbiciune."
Coran, Luqmān 31:14 — fragment

Al doilea lucru este să-şi amintească faptul că va sta înaintea lui Allah şi că Allah, Binecuvântatul şi Preaînaltul, îl va întreba despre acest drept măreţ şi despre această îndatorire însemnată. Aceste două lucruri, care constituie cel mai mare ajutor pentru om în a se purta bine cu părinţii săi, au fost reunite în cuvintele Preaînaltului:

﴿وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ
وَفِصَٰلُهُۥ فِى عَامَيْنِ أَنِ ٱشْكُرْ لِى وَلِوَٰلِدَيْكَ إِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ﴾

„I-am poruncit omului să se poarte bine cu părinţii săi. Mama lui l-a purtat, slăbiciune peste slăbiciune, iar înţărcarea lui este în doi ani. «Fii recunoscător faţă de Mine şi faţă de părinţii tăi! La Mine este întoarcerea.»"
Coran, Luqmān 31:14

Bunătatea față de părinți este una dintre cele mai mari fapte de apropiere de Allah și unul dintre cele mai însemnate acte de ascultare. Ea ține de desăvârșirea credinței și de buna trăire a islamului și este una dintre cele mai mari căi de apropiere de Împăratul Atoateștiutor, Preaslăvitul. În această privință, ʿAbd Allāh ibn ʿAbbās — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus chiar:

لا أعلم عملاً أقربُ إلى الله تبارك وتعالى من بر الوالدة.

„Nu cunosc o faptă care să apropie mai mult de Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, decât bunătatea față de mamă."[8]
ʿAbd Allāh ibn ʿAbbās; al-Adab al-mufrad

Hadithurile și relatările în această privință sunt foarte numeroase.

8 Relatat de al-Bukhārī în al-Adab al-mufrad, nr. 15; declarat autentic de al-Albānī — Allah să aibă milă de el — în Ṣaḥīḥ al-Adab al-mufrad.

Bunătatea față de părinți nu se încheie odată cu moartea lor sau a unuia dintre ei. Moartea tatălui ori a mamei nu înseamnă sfârșitul sau întreruperea acestei bunătăți. Ușa rămâne deschisă, iar posibilitățile de a le face bine după moarte rămân numeroase: mai ales prin multe rugi pentru ei, prin cererea iertării lor, prin milostenia oferită în numele lor, prin ḥajj și ʿumrah, prin păstrarea legăturilor cu prietenii lor, cu rudele și cu cei pe care îi iubeau, prin împlinirea dispozițiilor lor testamentare, achitarea datoriilor și respectarea drepturilor lor rămase. Toate acestea sunt căi deschise și accesibile de a le face bine părinților după moarte. În hadith, el, pacea și binecuvântările fie asupra sa, spune:

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ.

„Când omul moare, faptele sale se întrerup, în afară de trei: o milostenie cu folos continuu, o știință de care oamenii se folosesc sau un copil drept care se roagă pentru el.”[9]
Muslim

Îl rog pe Allah Preaînaltul, prin Numele Sale cele mai frumoase, prin însușirile Sale cele mai înalte și pentru că El este Allah, în afară de Care nu există nicio divinitate demnă de adorare, să ne deschidă tuturor inimile către bunătatea față de părinți. O, Allah, fă-ne buni cu părinții noștri! O, Allah, ajută-ne să ne purtăm bine cu ei! O, Allah, ferește-ne de nerecunoștință și de ruperea legăturilor, o, Stăpân al Măreției și al Cinstirii! Îndreaptă-ne toate treburile și nu ne lăsa în seama noastră nici cât o clipire.

9 Relatat de Muslim, nr. 1631.

Drepturile vecinului

حقوق الجار

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Această Lege binecuvântată — Legea islamului — a adus însușiri nobile, maniere înalte și o purtare frumoasă între oameni. Acestea arată desăvârșirea, cuprinderea și măreția ei și faptul că ține seama de toate aspectele vieții, de interese, drepturi și nevoi. Lauda Îi aparține lui Allah pentru binefacerile și darurile Sale! Îl rugăm pe El, Preaînaltul, să ne ajute pe toți să ne ținem bine de manierele Legii și de mărețele ei învățături morale.

Printre marile drepturi, manierele nobile și bunele relații la care cheamă Legea islamului se află grija pentru dreptul vecinului. Și știi tu ce înseamnă vecinul? Este cel a cărui casă se află aproape de casa ta și a cărui locuință este aproape de locuința ta; îl întâlnești adesea, îl vezi și te vede. Allah Preaslăvitul și Preaînaltul i-a acordat un drept, la respectarea căruia i-a îndemnat pe robii Săi. De la Nobilul Său Profet, binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra sa, s-au transmis multe hadithuri care lămuresc dreptul vecinului și marea lui însemnătate. Este de ajuns aici faptul că Allah, Preaputernicul și Mărețul, a alăturat dreptul vecinului dreptului Său, în cuvintele Sale:

﴿وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗا وَبِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡجَارِ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡجَارِ ٱلۡجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ بِٱلۡجَنۢبِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخۡتَالٗا فَخُورًا﴾

„Adorați-L pe Allah, nu-I asociați nimic și purtați-vă cu bunătate față de părinți, de rude, de orfani, de cei nevoiași, de vecinul înrudit și de vecinul fără legătură de rudenie, de tovarășul de alături, de călător și de cei pe care îi stăpânesc mâinile voastre drepte. Allah nu-l iubește pe cel îngâmfat și lăudăros."
Coran, an-Nisāʾ 4:36

Cel îngâmfat și lăudăros nu va respecta dreptul vecinului și nu va ține seama de niciun drept, din pricina trufiei și mândriei din inima sa. Dacă însă este un credincios smerit, preocupat de

ascultarea de Domnul și Stăpânul său, Preaslăvitul și Preaînaltul, aceste drepturi vor avea pentru el însemnătate și rang, iar el se va strădui cu toată grija să le împlinească și să le respecte.
Pentru a arăta măreția dreptului vecinului și însemnătatea drepturilor care i se cuvin este de ajuns ceea ce s-a transmis autentic în cele două Ṣaḥīḥ-uri de la Ibn ʿUmar și de la ʿĀʾishah — Allah să fie mulțumit de ei —, anume că Profetul, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, a spus:

مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ، حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوَرِّثُهُ.

„Jibrīl a continuat să-mi facă îndemnuri cu privire la vecin, până când am crezut că îl va face moștenitor.”[10]
Ibn ʿUmar și ʿĀʾishah; al-Bukhārī și Muslim

Adică: am crezut că îmi va fi coborâtă o revelație de la Allah prin care vecinului i se va acorda o parte din moștenirea vecinului său. Aceasta arată măreția dreptului vecinului și drepturile și felul de purtare de care trebuie să avem grijă în privința lui.

Drepturile pe care trebuie să le respectăm față de vecin se reunesc în două lucruri mărețe:
Primul: să se îngrijească să-și cinstească vecinul și să-i facă bine, cu tot ceea ce cuprind aceste cuvinte. În cele două Ṣaḥīḥ-uri se relatează de la Abū Hurayrah că Profetul, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, a spus:

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَاليَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ.

„Cine crede în Allah și în Ziua de Apoi să-și cinstească vecinul.”[11]
Al-Bukhārī și Muslim

10 Relatat de al-Bukhārī, nr. 6015, și Muslim, nr. 2625.

11 Relatat de al-Bukhārī, nr. 6019, de la Abū Shurayḥ al-ʿAdawī, și de Muslim, nr. 47, de la Abū Hurayrah.

Într-o altă relatare, el, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, a spus:

فَلْيُحْسِنْ إِلَى جَارِهِ.

„Să se poarte cu bunătate față de vecinul său."[12]
Muslim

Cinstirea și binefacerea sunt două cuvinte mărețe și două îndatoriri însemnate. Fiecare musulman trebuie să le acorde toată grija față de vecinul său, cinstindu-l și făcându-i bine.

Hadithul poruncește cinstirea și binefacerea fără să precizeze un anumit fel al acestora, pentru a cuprinde orice cinstire și orice binefacere cu putință. Astfel, el deschide o cale de întrecere între robii credincioși ai lui Allah: fiecare să-i facă bine vecinului și să-l cinstească atât cât îi stă în putere. Cu cât binefacerea și cinstirea sporesc, cu atât răsplata este mai mare, căci această cinstire și această binefacere țin de credința în Allah, Cel Măreț și Preaînalt, și în Ziua de Apoi.

Al doilea lucru: să se străduiască să nu-i pricinuiască vecinului nicio vătămare, nici prin vorbe, nici prin fapte. Să se ferească pe deplin de aceasta, fiindcă ar însemna să nesocotească dreptul vecinului, să-i facă rău și să se expună pedepsei lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul.

12 Relatat de Muslim, nr. 47, de la Abū Hurayrah, și nr. 48, de la Abū Shurayḥ al-Khuzāʿī.

Să medităm aici la ceea ce relatează al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său de la Abū Shurayḥ al-Khuzāʿī — Allah să fie mulțumit de el —, anume că Profetul, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, a spus:

وَاللهِ لَا يُؤْمِنُ، وَاللهِ لَا يُؤْمِنُ، وَاللهِ لَا يُؤْمِنُ. قِيلَ: وَمَنْ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: الَّذِي لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ.

„«Pe Allah, nu crede! Pe Allah, nu crede! Pe Allah, nu crede!» S-a întrebat: «Cine, o, Trimis al lui Allah?» El a răspuns: «Cel al cărui vecin nu este la adăpost de răutățile lui.»”[13]
Abū Shurayḥ al-Khuzāʿī; al-Bukhārī

Într-un alt hadith, în Musnad-ul imamului Aḥmad, se relatează că companionii — Allah să fie mulțumit de ei — au întrebat:

يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا بَوَائِقُهُ؟ قَالَ: شَرُّهُ.

„«O, Trimis al lui Allah, ce înseamnă răutățile lui?» El a răspuns: «Răul lui.»”[14]
Musnad Aḥmad

13 Al-Bukhārī, nr. 6016.

14 Aḥmad, nr. 27162; declarat autentic de al-Albānī — Allah să aibă milă de el — în Ṣaḥīḥ at-Targhīb, nr. 2551.

Al-Bukhārī relatează în al-Adab al-mufrad, de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el —, că ei au spus:

يَا رَسُولَ اللهِ إِنَّ فُلَانَةً تَقُومُ اللَّيْلَ وَتَصُومُ النَّهَارَ وَتَفْعَلُ وَتَصَدَّقُ وَتُؤْذِي جِيرَانَهَا بِلِسَانِهَا؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: لَا خَيْرَ فِيهَا هِيَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ.

„«O, Trimis al lui Allah, cutare femeie se roagă noaptea, postește ziua, face fapte bune și dă milostenie, dar își rănește vecinii cu limba?» Trimisul lui Allah, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, a răspuns: «Nu este bine în ea. Ea este dintre oamenii Focului.»”[15]

Abū Hurayrah; al-Adab al-mufrad

O femeie care postește mult, se roagă mult noaptea, cheltuiește și dă multe milostenii! El a spus: *„Nu este bine în ea. Ea este dintre oamenii Focului”*, fiindcă își rănește vecinii cu limba.

قالوا: وَفُلَانَةٌ تُصَلِّي الْمَكْتُوبَةَ وَتَصَّدَّقُ بِأَثْوَارٍ ـ أي بشيءٍ زهيد ـ وَلَا تُؤْذِي أَحَدًا؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: هِيَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ.

Ei au spus: „Iar cutare femeie împlinește rugăciunile obligatorii și dă drept milostenie bucăți de brânză” — adică un lucru de mică valoare — „și nu face rău nimănui?” Trimisul lui Allah, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, a răspuns: „Ea este dintre oamenii Paradisului.”

Continuarea relatării din al-Adab al-mufrad

15 Al-Adab al-mufrad, nr. 119; declarat autentic de al-Albānī în Ṣaḥīḥ al-Adab al-mufrad, nr. 119/88, și în aṣ-Ṣaḥīḥah, nr. 190.

Vătămarea vecinului atrage o pedeapsă mai aspră și un păcat mai mare: pe lângă pedeapsa pentru vătămarea în sine, păcatul sporește prin încălcarea dreptului vecinului.
Să medităm aici la ceea ce s-a transmis autentic în Musnad și în alte culegeri, de la al-Miqdād ibn al-Aswad — Allah să fie mulțumit de el —, anume că Profetul, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, a spus:

لَأَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشْرَةِ أَبْيَاتٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَسْرِقَ مِنْ بَيْتِ جَارِهِ.

„Pentru un om, să fure din zece case este mai puțin grav decât să fure din casa vecinului său."[16]
Al-Miqdād ibn al-Aswad; Musnad Aḥmad

Aceste cuvinte atrag atenția că orice vătămare adusă vecinului atrage o pedeapsă mai mare și un păcat mai greu, fiindcă înseamnă încălcare și agresiune împotriva unui vecin care are un drept asupra lui. Dimpotrivă, îndatorirea omului față de vecinul său este să-l ocrotească prin caracterul și purtarea sa, să se străduiască să-l sprijine și să-l ajute, să-l apere și să îndepărteze răul de la el, precum și alte asemenea lucruri însemnate și maniere nobile. Dacă nu poate face nimic din toate acestea, măcar să-și oprească răul, astfel încât nicio vătămare din partea lui să nu ajungă la vecin.

Aceste maniere măreațe și însușiri binecuvântate la care cheamă islamul arată limpede desăvârșirea și măreția acestei Legi. Cine meditează la aceste drepturi, înfățișate cu atâta precizie și limpezime în hadithurile transmise de la Profet, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra sa, înțelege desăvârșirea și cuprinderea acestei Legi. Unde se află legile și rânduielile oamenilor față de asemenea maniere înalte și însușiri nobile!

În această chestiune măreață — drepturile vecinului, grija pentru ele, împlinirea lor și ferirea de tot ceea ce le contrazice ori

16 Aḥmad, nr. 23854; declarat autentic de al-Albānī în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ, nr. 5043.

le încalcă — este deosebit de necesar ca musulmanul să-și crească și să-și educe copiii în respectarea și împlinirea drepturilor vecinilor. Să stăruie cu toată tăria asupra feririi de a le face rău. Câți oameni nu se plâng de copiii vecinilor lor, de felurite vătămări, agresiuni și încălcări care îi neliniștesc pe vecini și îi supără pe locuitorii din jur!
Tatăl și mama trebuie, așadar, să se străduiască să sădească în sufletele copiilor aceste înțelesuri mărețe, maniere nobile și relații înalte. În același timp, să-i crească astfel încât să le împlinească din ascultare față de Allah, căutând răsplata Sa și temându-se de pedeapsa Sa:

﴿يَٰبُنَيَّ إِنَّهَآ إِن تَكُ مِثۡقَالَ حَبَّةٖ مِّنۡ خَرۡدَلٖ فَتَكُن فِي
صَخۡرَةٍ أَوۡ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَوۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَأۡتِ بِهَا ٱللَّهُۚ إِنَّ
ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٞ﴾

„O, fiul meu! Chiar dacă ar fi cât greutatea unui grăunte de muștar și s-ar afla într-o stâncă, în ceruri sau în pământ, Allah îl va aduce. Allah este Cunoscător al celor mai ascunse lucruri, Binestiutor."
Coran, Luqmān 31:16

Îl rugăm pe Allah, Preaputernicul și Mărețul, să ne ajute pe toți să ne însușim manierele islamului și să împlinim marile drepturi pe care Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, ni le-a impus și ni le-a poruncit. Să ne deschidă tuturor inimile spre bine și să ne călăuzească spre El pe o cale dreaptă.